

Közös konyha.

Részint a Felebaráti Szeretet Szövetség, részint egyik derék újságíró kartársunk kezdeményezése révén a közös konyha intézményének létesítése végleges döntés elé került Szegeden is. A Felebaráti Szövetség — úgy látszik — döntött már, a közös étkezés rendszerét megvalósítja. Sainos, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az egyesületnek erről a vállalkozásáról véleményt mondhassunk. Nem ismerjük a terv részleteit, nem tudjuk pontosan, kinek, mit és mennyiért akarnak nyújtani. Mindabból, ami az egyesület tervéről végleges elhatározásként került eddig nyilvánosságra, annyit tudunk, hogy a nagyobb fizetésű tisztviselők és családtagjaik számára kívánják megvásárolni a „kultur-konyhát”. Ez a meghatározás se elég konkrét. Nagyon nehéz egy vidéki városban eldönteni, hogy a tisztviselők közül ki a nagyobb. Hiszen más-más életkörülmények között ugyanannak a fizetésnek is más-más értéke van. Zsinórmértékül tehát csak egy szolgálhat: az ételek minősége, mennyisége és az ezekkel arányos ár. Ha a részvétel föltételéül az áron kívül mást is, vagy csak mást állapítana meg az egyesület, akkor — akármennyire is örvedes lenne vállalkozásának sikere — a kultur-konyha tiszteletre méltó urnók és urak teljesen magánjellegű társulása lenne azért, hogy életük gondjain az egyesülés előnyeivel segítsenek. Számítás dolga, hogy az ilyen társulásokat mennyire teszi lehetővé az egyre érezhetőbb áruhiány, számítás dolga, hogy elvesznek-e valamit azokból a gondokból, amelyekkel ma bizony még a „nagyobb” tisztviselők is küzdenek. Meggyőződésünk, hogy energiával, hozzáértéssel és szorgalommal az élet, a munka és a hivatás minden útján sok nehézség háritható el. Lehet, hogy mindakét közös konyha szerencsés és jólműködő intézménnyé nő ki magát. De ne feledkezzenek meg azok, akik ezeket az intézményeket megszervezik, azokról a nehézségekről, amelyeket le kell küzdeniök. Ha egyik-másik háztartásban nincs egy-egy napra cukor, vagy liszt, valahogy még elviselhető. Ki is segít esetleg a rokon, talán inkább a jó szomszéd, vagy barát. De mi történik, ha az a közös konyha akad meg egy napra, amelyből — mondjuk — 90 család étkezik? Gondoltak-e arra, hogy a szegedi költségvetések szerint a közös konyhából való étkezés pénzügyileg majdnem fényűzéssé finomul az olyan család számára, amelynek otthoni életét két-három gyerek aranyozza be és egy cseléd keseríti meg? Ezek az aggályok — aminők-ből még bőven akad — nem azt jelentik természetesen, hogy most már temessük el az egész mozgalmat. Ellenkezőleg, impulzust akarnak adni ahhoz, hogy átgondolva a terv minden részletét, a közös konyha úgy valósulhasson meg, hogy áldásait — ha nyújtani tudja — minél szélesebb rétegek élvezhessék. Ép azért szívesen látjuk a két párhuzamos mozgalmat és a társadalmi érdekében valónak tartanók, hogy a Felebaráti Szeretet Szövetség intézménye is mindenkinek hozzáférhető legyen, aki a megállapított díjat lefizeti.

Bizonyára nagyobb érdekltségek kísérik figyelemmel a városi közös konyha megalkotását. A főszámvevő úgy tervezi, hogy 200 jelentkezővel megkezdje az intézmény működését. A főszámvevő erős kezű és ezen a téren immár tapasztalt ember is. Bizalmat előlegezhetünk tehát annak, amit mond és amit tesz. Ha 200 jelentkező esetén megtalálja számítását, a város részéről rendben van a dolog. De vigyázni kell, sok ok játszhat közre abban, hogy a 200 jelentkező a harmadik hónapban 120-ra olvadjon le. Mi történik akkor? Ha a város csak 200 kosszossal jön ki, 120 mellett vagy vállalja a ráfizetést, vagy szélnek ereszti a még meg-

maradt 120 abonent. Százhusz embert nem kosszoltathat a város, amelynek az egész polgársággal szemben vannak kötelességei, viszont ha megszűnik a közös konyha, nem kerülhetnek-e a régivel lényegesen rosszabb helyzetbe azok, akik eddig vendéglőben étkeztek?

Ha jól és alaposan átgondolja az ember a dolgokat, úgy látja, hogy a közös konyha létesítésénél az erős és ügyes megszervezésnek legalább is olyan jelentősége van, mint a reális költségvetésnek. Ha sikerül jól megcsinálni, rövidesen száz és száz családnak lehet áldására. Ha csak megcsináljuk és két-három hónap múlva felbomlik, amellet a nagy elégedetlenség mellett, a mely a sikertelenség nyomán támadni fog, ok nélkül lehet ártalmára a bizalomnak, a melyre a hitéságnak — hogy sikeres munkálkodást fejthessen ki — a polgárság részéről szüksége van.

Románia magatartása az orosz sajtó megvilágításában.

— A „Ruskoje Slovo“ Romániának Oroszország elleni beavatkozásáról beszél. —

Predeul, augusztus 7. A *Ruskoje Slovo* bukaresti tudósítója jelenti: Az utolsó napokban a helyzet Romániában a négyes szövetségre nézve ismét kedvezőbb volt, *miután az orosz diplomácia egy ügyes sakkhuzással ismét felkeltette a román nép háborus hangulatát, úgy, hogy most már csak a beavatkozás, vagy be nem avatkozásról van szó. Hogy ha az oroszoknak nem sikerülne Romániát megnyerniök, úgy ennek főoka az, hogy a sajtó munkássága folytán nagyon megerősödött az utóbbi időben a Bulgáriától való félelem.*

A tulzott optimizmustól szóval óvakodni kell. Románia tovább folytatja kereskedelmi üzleteit a központi hatalmakkal és a német pénzügyi körök tovább dolgoznak a román termés megvásárlásán.

A román kormány jövődó feladatai tekintetében még teljesen határozatlan. A központi hatalmak arról igyekeznek meggyőzni Romániát, hogy beavatkozása katasztrófát jelent számára. Nemcsak a törökök és az osztrák-magyarok, de a németek is készen állanak. Hogy ha a román kormány arról győződne meg, hogy a központi hatalmak képesek nagyobb haderőt Románia ellen küldeni, úgy az aratás után is tovább fog várakozni. Az sem biztos, hogy nem megy-e Románia Oroszország ellen. Erdélyben és Magyarországon három és fél millió, Besszarábiában csak kilencezer román él. Ha Románia nem kapja meg a három és félmillió, a kilencezer után fog nézni.

(Romániában úgy tudják, hogy Besszarábiában kétmillió román él. A szerk.)

A Bratianu-kabinet válságos helyzete.

Bukarest, augusztus 7. Az *Eclair des Balcons* jelenti: Biztos forrásból szerzett értesülés szerint a Bratianu-kabinet állása még mindig nem erősödött meg és nem lehetetlen, hogy a legközelebbi napokban jelentékeny változás fog bekövetkezni. Mikor

a király Bukarestbe érkezett, a kormány tagjai, a pénzügyminiszter kivételével, összegyültek Bratianu miniszterelnöknél, hogy a szükségesnek látott változtatásokat megállapítsák. A kabinet egy része, a kormány állásának megerősítése érdekében szükségesnek tartja, hogy a miniszterelnök fivére, Bratianu Vintila is belépjen a kabinetbe. Ez egyet jelentene azzal, hogy a kormány kebelében az antantbarát áramlat megerősödött, amit a mostani helyzetre való tekintettel többen a miniszterek érdekében állónak tekintenek. Ilescu tábornok szerepe még nincs végleg megállapítva, de kétségtelen, hogy az oroszbarátoknak messzemenő terveik vannak a hadsereg élére kismelt tábornokkal.

Ezekkel a törekvésekkel szemben rendkívül nagy jelentősége van annak a körülménynek, hogy Ferdinánd király nem teszi magáévá azokat a szempontokat, amelyek a kormány kebelében ilyen változásokat kívánó tényezőket irányítják és különösen az magyarázza meg azt, hogy politikai körökben mindenütt kormányválságról beszélnek a beavatottak. Az antant-hatalmak mindent elkövetnek, hogy a román kormányra minél erősebb nyomást fejtsenek ki, a Balkánon fennálló helyzet azonban a király bölcs előrelátását igazolja. Nem tévesztik el illetékes bukaresti körökben sem szem elől, hogy a központi hatalmak milyen biztonsággal járnak el a most folyó hadműveletek során is és Románia elhatározását ez nem csekély mértékben befolyásolja.

A törökök újabb sikerei Perzsiában.

Konstantinápoly, augusztus 8. A török csapatok Kermansahon túl előnyomulva, megszállották Sahnát és több más helységet a Hamadan felé vezető úton. (M. T. I.)

Nagyszabásu hadműveletek a Suez-csatornánál.

Bern, augusztus 8. A londoni lapok terjedelmes cikkekben foglalkoznak a szuezi harcokkal, amelyeknek hirtelen megindulása érthető izgalomba ejtette az angol közvéleményt. Egyértelműleg megállapítják az angol haditudósítók és a katonai szakértők, hogy a törökök rendkívül ügyességgel tudták leplezni Katia felé való előnyomulását, de az angol jelentések homlokegyenest ellentmondanak egymásnak a támadó török hadsereg nagysága tekintetében.

Abban ismét megegyeznek a tudósítások, hogy a törökök előnyomulása váratlan volt és meglepte az angol hadsereg parancsnokát. A Times szerint nagyszabásu hadműveletek kezdődtek a Suez mentén, más haditudósítók csupán előőrsök összütközéséről adnak hírt. A Times jelenti, hogy a törökök nagy haderőkkel támadták meg az angol állásokat és messzehordó ágyúik támogatták a gyalogság rohamait.

Egyes jelentésekben arról is szó van, hogy nemcsak német tisztek, hanem német csapattestek is harcolnak a török seregben. Általános az a vélemény, hogy megkezdődött a törökök nagy offenzívája a szuezi csatorna ellen, amelyet már többször bejelentettek.